

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1756

31.05.2019

Виконуючому обов'язки Голови
Державної фіскальної
служби України
ВЛАСОВУ О.С.

Шановний Олександрє Сергійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Дерев'янка Ю. Б., оголошений на засіданні Верховної Ради України 31 травня 2019 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Садова, 3-а; e-mail: Derevyanko.Yuriy@rada.gov.ua

30.05.2019 № 291-450

Виконуючому обов'язки голови
Державної фіскальної служби України
Власову Олександр Сергійовичу
Львівська площа, 8, м. Київ, 04053,
тел. +380 800 501 007

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо необхідності врегулювання питання щодо заборгованості по сплаті єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування осіб, які припинили здійснення підприємницької діяльності (зокрема до 01.01.2017 р.), та у яких така заборгованість виникла через неналежне здійснення територіальними органами доходів і зборів адміністрування єдиного соціального внеску (в т. ч. через несвоєчасне надсилання (вручення) платникам вимоги про сплату заборгованості)

Шановний Олександр Сергійовичу!

До мене, як народного депутата України, все частіше звертаються громадяни України, які сьогодні отримують від територіальних органів доходів і зборів повідомлення про наявність заборгованості зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, при тому, що вони фактично припинили здійснювати підприємницьку діяльність більше ніж 5-10 років тому.

Заявники зазначили, що були фізичними особами-підприємцями, проте кілька років тому (у 2009-2016 рр.) припинили здійснювати підприємницьку діяльність, про що, за їх словами, повідомили територіальні органи доходів і зборів. Проте, незважаючи на те, що з часу фактичного припинення ними здійснення підприємницької діяльності минуло майже десять років, починаючи з кінця 2018 року їм надходять повідомлення (вимоги) про наявність заборгованості зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. В більшості випадків розмір вищевказаної

заборгованості становить 15-20 тис. грн. Крім того, до заявників застосовуються штрафні санкції та пеня, розмір яких сягає 10-15 тис. грн.

Заявники стверджують, що нарахування їм заборгованості зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування є неправомірним та безпідставним, оскільки така значна заборгованість виникла через неналежне виконання повноважень територіальними органами доходів і зборів, а саме неналежне адміністрування ними єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та здійснення повідомлення платників відповідного збору про наявну заборгованість.

Як зазначають заявники, протягом здійснення їхньої підприємницької діяльності, ними було виконано податкові зобов'язання в повному обсязі.

Згодом такі особи виявили намір припинити діяльність, а тому звернулися до податкових інспекції з метою проведення необхідних для припинення підприємницької діяльності дій. Після подання документів, які вимагалися для засвідчення факту припинення підприємницької діяльності, фізичні особи-підприємці вважали, що діяльність припинена, а отже відповідно закінчилися пов'язані із цим зобов'язання.

Так, згідно із ч. 8 ст. 4 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» фізична особа-підприємець позбавляється статусу підприємця з дати внесення до Єдиного державного реєстру запису про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності цією фізичною особою.

Однак, слід зауважити, що при зверненні до відповідних установ, платникам податків (заявникам) не було належним чином роз'яснено процедуру припинення діяльності, що в свою чергу стало наслідком виникнення заборгованості.

01.01.2017 року внесено зміни до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» відповідно до яких з 01.01.2017 року всі фізичні особи-підприємці (незалежно від обраної системи оподаткування) та самозайняті особи, які не одержують доходи, зобов'язані сплачувати за себе єдиний внесок.

Тривалий час територіальними органами доходів і зборів не повідомляли таких фізичних осіб-підприємців про порушення ними порядку сплати внесків відповідно до норм Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Таким чином, за ці роки в фізичних осіб-підприємців виникли багатотисячні суми заборгованості, більше того, також застосовуються штрафні санкції та пеня.

Як наслідок, сьогодні, після спливу значного періоду часу з моменту припинення підприємницької діяльності, такі особи почали отримувати повідомлення від територіальних органів доходів і зборів (Державної фіскальної служби), в яких містяться вимоги про сплату боргу (недоїмки) зі

сплати єдиного внеску за період, протягом якого особи не провадили підприємницьку діяльність. Тобто, фізична особа-підприємець, яка не здійснювала діяльність та відповідно не повинна була сплачувати єдиний внесок, на даний час отримує вимогу зі сплати такого внеску з боку територіальних органів доходів і зборів, що фактично вказує на продовження ведення діяльності та продовження існування зобов'язань зі сплати єдиного внеску заявниками.

Після отримання таких вимог, заявниками було з'ясовано, що у зв'язку із відсутністю державної реєстрації припинення ними підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця, протягом років фактичної відсутності будь-якої діяльності фіскальними органами нараховувалися суми єдиного внеску, які мали бути сплачені.

Більше того, порядок стягнення заборгованості зі сплати єдиного внеску визначено «Інструкцією про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», затвердженою наказом Міністерства фінансів України від № 449 від 20.04.2015 року.

Відповідно до пункту 3 розділу VII вищезазначеної Інструкції, фіскальні органи надсилають (вручають) платникам вимогу про сплату боргу (недоїмки) в таких випадках: якщо дані документальних перевірок свідчать про донарахування сум єдиного внеску фіскальними органами; якщо платник має на кінець календарного місяця недоїмку зі сплати єдиного внеску; якщо платник має на кінець календарного місяця борги зі сплати фінансових санкцій.

Вимога про сплату боргу (недоїмки) формується на підставі даних інформаційної системи фіскального органу платника на суму боргу, що перевищує 10 гривень. Вимога про сплату боргу (недоїмки), окрім загальних реквізитів, повинна містити відомості про розмір боргу, у тому числі суми недоїмки, штрафів та пені, обов'язок погасити борг та можливі наслідки його непогашення в установленний строк.

Враховуючи вищезазначені норми, фіскальні органи зобов'язані повідомити платникам єдиного внеску про наявність порушення зі сплати такого внеску та суми нарахувань одразу після того, як сума боргу перевищила 10 грн., тобто ще в 2017 році. Однак, як свідчать фактичні обставини порушеного питання, вимоги про сплату боргу (недоїмки) почали надходити до заявників після спливу тривалого часу (у 2018 році), що в свою чергу ставлять заявників в становище, коли вони змушені сплатити значні суми заборгованості, нараховані штрафні санкції, та у випадку відкриття виконавчих проваджень – виконавчий збір.

Така ситуація є соціально несправедливою (адже виникла не з вини самих осіб – платників), порушує права та інтереси громадян України, адже у них виникають додаткові витрати. Крім того, в більшості випадків, особи, які майже десять років фактично як припинили здійснювати підприємництво, сьогодні не мають можливості сплатити таку значну суму (15-30 тис. грн).

Враховуючи вищевикладене, керуючись ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України»,

прошу:

1. Вжити заходів щодо врегулювання питання щодо заборгованості по сплаті єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування осіб, які припинили здійснення підприємницької діяльності (зокрема до 01.01.2017 р.), та у яких така заборгованість виникла через неналежне здійснення територіальними органами доходів і зборів адміністрування даного єдиного соціального внеску (в т. ч. через несвоєчасне надсилання (вручення) платникам вимоги про сплату боргу).

2. Надати інформацію про загальний обсяг заборгованості фізичних осіб-підприємців по сплаті єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на всій території України за період з 01.01.2017 р. по дату отримання даного депутатського запиту.

3. Повідомити мене про результати розгляду даного депутатського запиту у встановлений законом строк.

З повагою
народний депутат України

Юрій Дерев'янка
(посвідчення № 291)